

Laborista Esperantisto

15DE JAARGANG No. 8 – 1 AUG. 1946
OPL. 3500 EX. VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT *f* 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS *f* 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Adres Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost). Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: F. L. E. Postbus 8002 – Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

I N H E T G E B I E D V A N D E N E D E R L A N D S E T A A L

EEN WOORD TOT DE JEUGD

Door Contact: Vriendschap
Door Vriendschap: Vrede.

luidt het devies van de World Friendship Association, boven een uiteenzetting van doel en wezen dezer organisatie in „Ruim Baan" van 7 Juni 1946, het tijdschrift voor jongere mensen. Want „zullen de onderdanen van verschillende landen met een werkelijk democratische regering, die elkaar in hun jeugd goed hebben leren kennen, er ooit toe kunnen overgaan elkaar uit te moorden? En zal een dicht net van stevige vriendschapsbanden, dat de jonge mensen van de verschillende landen verbindt en de aardbol omspant, niet de beste waarborg voor de vrede zijn?"

Wij zijn ontvankelijk voor zoveel optimisme en volgaarne dus stemmen wij in met het ideaal van de W.F.A. om een massaal internationaal jeugdcontact tot stand te brengen. Hoe dit internationaal jeugdcontact te bewerkstelligen? Het antwoord hierop geeft de World Friendship Association: door correspondentie en jeugdreizen in de vorm van uitwisseling. Van wellicht het allergrootste belang is echter, dat men in het buitenland jonge mensen van andere nationaliteiten leert kennen, zodat de grenzen, die vervloekte scheidsmuren van haat en afgunst, inderdaad maar denkbeeldig zijn en dat er iets is, dat alle jonge mensen op aarde bindt, een geloof, dat de meeste anderen missen: het geloof in een betere toekomst.

Wij citeerden nog altijd en als aldus de geest is, die onder de jongeren gaat heersen, blijven wij hoopvol gestemd.

Men laat het niet bij woorden en de W.F.A. heeft grote plannen. Dit jaar zullen 5.000 leden in hun vacantie bij Engelse gezinnen vertoeven en bepaald sensationeel noemt de W.F.A. het, dat het volgend jaar 20.000 Nederlanders hun vacantie in Noorwegen, Zweden, België, Frankrijk, Luxemburg, Zwitserland of Engeland doorbrengen. En in de toekomst ligt de hele wereld voor haar leden open. De W.F.A. zal trachten haar doel te verwezenlijken, door het bevorderen van internationale correspondentie, uitwisseling van jongeren en ouderen, het organiseren van groepsreizen, internationale verblijven, en met behulp van een internationaal tijdschrift, lezingen etc. haar leden op de hoogte brengen van andere landen, een wereldbestuur kiezen enz., al welke diensten met een Engelse naam bedacht zijn geworden!

Het zal, waarde jeugdvrienden, nu we kennis nemen van dit deel van uw programma, het moet ons helaas van het hart, met uw zo lofwaardige streven, in de eerste aanhalingen in het licht gesteld, gaan als met dat van zovele bewegingen die wel van goede wil waren, maar toch de weg naar het internationale contact, dat inderdaad kan leiden tot internationale vriendschap en wereldvrede, niet wisten te vinden.

Zij als gij omzeilden de moeilijkheid van het talenprobleem, in plaats van het allereerst onder de ogen te zien. Die vervloekte scheidsmuren van haat en afgunst, zoals gij de grenzen noemt, breekt ge niet af, integendeel, gij houdt ze in stand!

Zegt ge niet, dat men op een reis naar het buitenland bovendien de talen beter leert en veel vlugger dan op school?

Welke talen zijn dat, jonge vrienden, als ge toch wilt, dat *heel* de wereld voor u openstaat? En welke jeugd bedoelt gij, die talen op school leert. Zeker er is een deel van Nederlands jeugd, dat enige kennis opdoet van een of enkele vreemde talen. Maar dat is slechts een klein deel. Maakt ge u zelf niet diets, dat ge door enkele weken verblijf in het buitenland „uw talen" veel vlugger leert? Want ge hebt grote plannen: de wereld staat voor u open en dus.... kunt ge contact krijgen met de jeugd van alle landen. Dan immers leert ge elkaar, gij jeugd op de gehele aardbol, pas goed kennen en zult ge niet in staat zijn elkaar in oorlogen dood te slaan!

Eilacie, welke talen denkt gij, Nederlandse jeugd, dat wel de jongeren van de Scandinavische landen spreken, uw vrienden, die gij althans maken wilt in de Balkan, de landen om de Middellandse zee, de Russische gebieden, om niet te reppen van de jeugd in verder oorden, die gij toch ook moet leren kennen, zo al niet in reizen, dan toch in correspondentie?

De naam van uw organisatie wijst ons de weg. Uw organisatie kan goed werk doen, maar haar doelstelling zal zij, zonder de oplossing van het talenprobleem voor haar leden, niet bereiken. Of de correspondentie- of omgangstaal welke zij voorstaat en in haar geschriften ook zal gebruiken, nu Engels of Frans of Duits(?) zij: *de jeugd in al haar lagen bereikt men zo nooit.* Dat zal immer slechts een bepaalde groep blijven, in bepaalde landen.

Het kennen van een of enkele talen stelt in staat contact te krijgen met verschillende kringen van het land wiens taal men leerde. Maar tot de kennis van meer dan een enkele taal brengt ge het niet en bijgevolg zal ook het contact tot enkele landen beperkt blijven. In alle overige landen zal een nog kleiner deel van de jeugd dan in Nederland, te bereiken zijn.

Of ge dan met Esperanto meer succes zoudt hebben? Wij kunnen vrijmoedig te zeggen, ja! Vermits uw organisatie een internationale is of wil zijn, kan zij het contact van haar leden in alle landen bewerkstelligen, door als correspondentie- en omgangstaal het Esperanto in te voeren. Dan eerst zijt ge werkelijk internationaal. Hetgeen gij voorstaat is goed-

koper dan bewapening, lezen wij. Ge hebt gelijk. Als je een jaar of langer soldaatje moet spelen is meer tijd verloren, dan met het leren van Esperanto. Zou dat jaar de moeite niet lonen, terwijl ge toch uw organisatie nog vele generaties zult willen werkzaam zien? Wat betekent dat jaar op het leven dat nog voor u ligt? En om weer uw woorden te gebruiken; het is uw kans, slechts vriendschap kan u redden, en daarom grijpt haar aan, met beide handen. Vriendschap met de jeugd in *al* haar geledingen, in *alle* landen. Door middel van de taal die aan geen volk vijandig is en geen volk hoeft af te wijzen. De taal welke gepropageerd wordt door allen die de vrede willen, de taal der toekomst, de internationale taal, Esperanto.

Het Alg Ned. Jeugd Verbond organiseert ook buitenlandse correspondentie en bericht thans, dat nu een beperkt aantal adressen in Finland en in Engeland beschikbaar zijn, resp. in het Duits en het Engels. De briefwisseling in het Engels met een vriend(in) in Engeland kan het Nederlandse Jeugd Verbonds-lid nog aan de kennis van de Engelse taal ten goede komen. Maar zelfs dat kan niet gezegd worden van bijv. Duitse correspondentie tussen een Fin en een Hollander. Zij kunnen een nationale taal in onderling gebruik slechts bederven, omdat het geen van beider moedertaal is. Niet alzo het Esperanto, dat slechts kan winnen bij een internationaal en intensief gebruik. Wij esperantisten hebben geen moeite om in briefwisseling te treden met buitenlanders.
De annonce in het orgaan van het A.N.J.V. wekt evenwel de indruk, dat het daar niet erg vlot.
In verschillende afdelingen van het A.N.J.V. worden Esperanto-cursussen gegeven. Hopen wij, dat men de taal goed leert en deze afdelingen tonen zullen, hoe men contact met *alle* landen tot stand brengt. Dan pas kan de A.N.J.V.-er een goede cosmopoliet zijn.

Tienduizenden spreken zich uit voor Esperanto

De Internacia Esperanto Ligo nam het initiatief tot het organiseren van een petitionnement aan de U.N.O., de organisatie der Verenigde Volkeren, ten gunste van Esperanto. Het feit, dat deze neutrale internationale Esperantobond het petitionnement enkel onder haar auspiciën wilde doen plaats hebben, en daarvan ook na bespreking met ons bestuur niet wilde afzien, maakte het onzerzijds onmogelijk mede te werken tot het verzamelen van de verklaringen ten gunste van het onderwijs in Esperanto en het gebruik dezer taal in internationale betrekkingen.
Weliswaar staan wij sceptisch tegenover het resultaat van een dergelijke petitie gericht tot een instituut als deze nieuwe Volkenbond, dat thans „veel belangrijker" dingen heeft te behandelen, naar men het zo gelieft uit te drukken, dan de invoering te bevorderen van 'n internationale taal. Niettemin werkt men nu in vele landen met deze verklaring, waarvan de tekst in het Nederlands luidt:

VERKLARING.

Ik ben van mening, dat het vraagstuk van een internationale taal een belangrijke en practische zaak is, waaraan de Organisatie der Verenigde Volkeren onmiddellijk ernstig aandacht behoort te schenken.
Ik ben van mening, dat een wereldhulptaal, welke dient tot aanvulling van de nationale talen, maar niet tot vervanging daarvan, noodzakelijk is, om het verkeer tussen de volkeren der wereld te vergemakkelijken en de maatschappelijke vooruitgang te bevorderen.
Gezien het feit, dat over de hele wereld Esperanto gebruikt wordt, de enige hulptaal die opmerkelijke successen boekte, hoop ik, dat de Verenigde Volkeren het gebruik van deze taal op alle mogelijke wijzen zullen helpen verbreiden; bij voorbeeld door het onderwijzen van Esperanto aan te moedigen in die scholen, welke over daartoe bekwame onderwijzers beschikken en het gebruik er van te bevorderen bij toerisme, internationale handel en correspondentie.

Deze verklaring — lelijk van stijl en weinig zeggend, waarin wij bezwaar hebben tegen de aanduiding hulptaal en wereldhulptaal voor onze internationale taal Esperanto — ondertekend en voorzien van naam en adres benevens beroep etc., heeft enige waarde als registratie van de sympathie, welke het Esperanto reeds allerwege ontmoet. Practische waarde kan men er helaas niet aan toekennen in die zin, dat de verbreiding van Esperanto, d.w.z. het leren en gebruiken van Esperanto, er in belangrijke mate mee wordt gediend. Want wel zijn wij overtuigd van veler instemming, maar ons streven dient er in de eerste plaats op gericht te zijn, dat de verbreiding van Esperanto daadwerkelijk ter hand wordt genomen, zó dat behoefte daaraan bestaat en het op de school wordt ingevoerd en in andere onderwijsprogramma's opgenomen.
We houden nu eenmaal van cijfers en geven ze gaarne ter overdenking aan tegenstanders of onverschilligen, daar ze hen althans doen zien, dat wij voor onze zaak op meer medestanders kunnen bogen, dan zij. De goed gerangschikte gegevens doen ons zien, uit welke kringen de sympathie komt en dat deze in alle landen merkbaar is.
Daar de actie eerst voor kort werd aangevat kan slechts het totaalcijfer van ingekomen verklaringen tot 26 Juni j.l. worden gegeven. Dat bedraagt 61.250.
Hiervan zijn 48.000 gesorteerd uit 36 landen. De grootste cijfers geven: Bulgarije dat reeds 13.781 sympathieverklaringen inzond; vervolgens Noorwegen met 7.472, Engeland 6.529, Finland 4.727, Portugal 2.713, IJsland 2.495, Frankrijk 1949, Denemarken 1904, België 1357.
Van die welke de 1000 nog niet bereikten maar blijk gaven reeds goed aan te pakken, noemen we Australië, dat 946 en Marokko met 922 instemmingen.

Ontleden we de beroepen van deze voorlopige opgave, dan is het zeer merkwaardig te constateren, dat de grootste groep tot de handel behoort, n.l. 9901! Is er duidelijker bewijs van de wenselijkheid van een internationale taal te geven? Hetgeen zijn bevestiging vindt in het transportwezen, dat 2.821 verklaringen ten gunste van Esperanto te zien geeft. De hoteliers brachten het tot 199 en de moeilijk te bereiken zeelieden tot 302. Het P.T.T.-personeel gaf voorlopig een cijfer van 1.144 en de onderwijzers van 2.557. 189 mannen der wetenschap tekenden de verklaring benevens 682 geneerheren en tandartsen, 1.714 ingenieurs, 226 juristen, 52 taalkundigen en — zeer verheugend feit — 4.975 studenten!
Arbeiders en zij die een vak uitoefenen verklaarden zich met een getal van 7.097, voor Esperanto en van de huisvrouwen 5.685. De boeren geven een cijfer van 2.730.

Daarentegen spraken slechts 45 vakbondsbestuurders zich voor Esperanto uit. Wij willen hieruit nog geen conclusie trekken en veronderstellen, dat zij door de neutrale esperantobeweging niet zo gemakkelijk worden bezocht. Evenwel moet ons van het hart, dat wij arbeiders-esperantisten in ons land en in de meeste landen immer slechts weinig instemming met ons streven ontmoetten, in die zin, dat men het Esperanto onder de arbeiders bevorderde, nog minder het tot een zorg voor de arbeidersbeweging maakte. Dat Esperanto noodzakelijk op de lagere school moet worden ingevoerd, wie zou niet verwachten, dat allereerst de arbeidersbeweging zich daarvoor zou inspannen?
Interessant blijken de cijfers bij nadere beschouwing dus wel te zijn. Doch laten wij het hierbij niet en gaan zelf aan het werk. Men leze hetgeen wij beogen met onze F.L.E. Amikaro.

Esperanto in Bulgarije

Het leeft in alle kringen.

Het Bulgaarse esperantoblad „Internacia Kulturo" doet wat zijn uiterlijk betreft al vermoeden, dat de Esperanto-beweging in Bulgarije weer floreert. En bij de lezing van dit wel verzorgde geïllustreerde orgaan, bemerkt men aldra de goede vorderingen welke het Esperanto daar maakt en wordt men bepaald enthousiast onder de bezielende rapporten en uitingen. Enthousiast wordt men al door het genot, dat men smaakt bij het als Nederlander lezen van een Bulgaars blad en nog meer als men, zoals de redacteur van ons blad L.E. de mogelijkheid heeft, bladen uit alle landen te lezen. En welken redacteur van zelfs het wetenschappelijkste orgaan is zulks gegeven?

Aan de Hogescholen.

Niet ten onrechte verkregen de geleerde sprekers, voor een publiek van een 400-tal studenten in Sofia, luide toejuichingen en applaus, waar zij het probleem van een internationale taal behandelende, tot de conclusie kwamen, dat enkel het Esperanto hiervoor in aanmerking kan komen.

Niet minder dan zes professoren en mannen der wetenschap bezagen het probleem elk van hun kant, uit literair, wijsgerig-paedagogisch, wetenschappelijk oogpunt en om practische redenen.

Eenstemmig waren zij van oordeel, dat Esperanto nu reeds en in de toekomst zeker het middel is van internationale verstaanbaarheid en beter begrip. En bovendien een schone factor in de opvoeding, een wapen in de strijd voor meer menselijkheid, vrede en solidariteit en broederschap onder de volken. Esperanto is reeds werkelijkheid en tevergeefs zal een conservatieve gedachtengang hierop een aanval wagen. Zij eindigden met de studenten op te wekken Esperanto te leren en voor hun werk te gebruiken. Het bleek, dat 33 % reeds Esperanto kennen en 50 % eens de studie begonnen, doch gedeeltelijk door de fascistische terreur niet konden beëindigen.

Bij de agronomische faculteit en de historisch-filologische faculteit der Staats Universiteit in Sofia werden Studenten Esperanto-Verenigingen opgericht, alsook bij de Polytechnische school.

Cursussen.

Blijkens de verschillende esperanto-cursussen welke voor scholieren en burgers in diverse plaatsen, w.o. dorpen met niet meer dan 200 inwoners, werden ingericht, wordt grote activiteit ontwikkeld door onze Bulgaarse vrienden. In Peŝtera werd een Jeugd-Esp. Vereniging opgericht. Heropgericht werden de plaatselijke esperanto-verenigingen, welke zelfs al van 1911 dateren, maar door de fascistische terreur werden ontbonden. De Esperanto-beweging is niet gebroken! Een cursus van 80 studenten van het Instituut van Gymnasium-leraren vindt plaats te Dupnica, alsook in enkele gymnasiums.

Correspondentie.

Dat de belangstelling der buitenlandse esperantisten voor Bulgarije groot is, bewijzen de kolommen met reeksen verzoeken om correspondentie, maar ook de Bulgaren richten zich tot het buitenland. Zelfs leest men in een esperantoblad in Finland, dat duizend Bulgaarse esperantisten zich voor correspondentie met Finnen aanmelden.

Het is overigens reeds een genot die kolommen te doorlopen en in één blad te vinden een 30-tal verzoeken uit Engeland, en evenzoveel uit Tsjecho-Slovakije, Finland, Frankrijk en Nederland en overigens uit verscheidene andere landen w.o. Egypte, Cuba, Denemarken etc. etc. om briefwisseling over een verscheidenheid van onderwerpen, als daar zijn folklore, jeugdherbergen, fruit- en groenteculture, landbouw, muziek en andere kunsten. En voorzover men zijn beroep vermeldt, is het een deugd te constateren, dat daaronder zijn van mensen die zonder Esperanto nimmer tot zulke buitenlandse correspondentie zouden zijn gekomen. Er zijn brievenbestellers onder en inwoners van Schoorl, een kleermaker en schoenmaker uit Joegoslavië, behalve studenten en ambtenaren, ook groepen van mijnarbeiders, P.T.T.-personeel, hoofdonderwijzers en een strijkster, de vrouw van een Tsjechisch professor en een architect, een kapper, een fabrieksdirecteur; onderwijzers en meubelmakers.

En slaan wij een blik in de kolommen van de vele andere esperantobladen, dan komen we wellicht tot de slotsom, dat alle beroepen vertegenwoordigd zijn in onze internationale esperantistenkring.

Dat stemt ons tot verheugenis. Want als ooit een bewijs nodig zou zijn voor de verbreiding en de deugdelijkheid van Esperanto, dan is dit te vinden in deze correspondentie-rubrieken! Het is niet de vraag of een taal door zoveel millioenen mensen automatisch gesproken wordt, omdat het nu eenmaal hun landstaal is en voor de rest op enige plekken ter wereld, hoofdzakelijk door enkele categorieën meestal bij de handel betrokken mensen.

Hoofdzaak is: Leeft de taal onder *alle* groepen in onze maatschappij; *gebruikt* men deze als de *voor allen gelijkelijk gemeenschappelijke taal!*

En aan deze voorwaarden *kan* het Engels, waar men — voornamelijk in ons land, bedenkt dat wel, dat is iets anders dan in alle landen! — zo mee schermt tegenwoordig, *niet* voldoen. Daarom reeds is het Engels, en om nog veel meer redenen, aan het Esperanto minderwaardig!

De herleving der Bulgaarse Esperanto-beweging na de fascistische terreur — merkwaardig deze uitingen overal in de Esperantopers der onderdrukte landen tegen te komen, bewijs ook van de idee waardoor het Esperanto gedragen wordt! — stemt tot temeer vreugde, daar deze ook merkbaar is in andere landen.

⋆ VAN OVERAL ⋆

Engeland. In een twintigtal kampen van Duitse krijgsgevangenen wordt Esperanto onderwezen waarvoor grote belangstelling bestaat.

Van 7—10 Juni vond het Britse Esperanto-congres plaats te Bristol, dat wegens gebrek aan hotel- en woonruimte in deze veelvuldig gebombardeerde stad, slechts een 400-tal deelnemers kon tellen w.o. verscheidene buitenlanders.

Het 41e Schotse congres werd gehouden van 24—27 Mei.

In *Polen* kwamen de 14e April de Warschause esperantisten op het graf van Dr. Zamenhof bijeen, om zijn 29e sterfdag te herdenken. Onder de vele aanwezigen waren vertegenwoordigers van de jeugd en het gymnasium. De Minister van Onderwijs gaf toestemming tot het onderwijs in Esperanto in die plaatsen waar onderwijzers-esperantisten zijn.

Italië. Een verheugend teken is dat reeds weer gidsjes uitkomen in het Esperanto. De V.V.V. te Verona zendt er een op aanvraag. Adres: Fremdul Trafiko, Verona, Corso Vittorio Emanuele N 1, Italio.

Zweden. Het 17e congres der Sveda Laborista Esperanto Asocio (SLEA) vindt plaats op 14 en 15 Sept. a.s. op het kasteel Örenäs bij Hälsingborg. Een gelegenheid om van onze belangstelling, door een begroetingskaartje, te doen blijken. Adres: Barnhusgatan 8, Stockholm.

Ne dufoje oni ektrovas Amerikon

Leginte informon pri stariĝo de Asocio, kiu celas al Eŭropa unuiĝo, iam mi skribis gratule al ties sidejo kaj diris, ke unu el la plej efikaj faktoroj unuigaj estus la alpreno de sennacieca lingvo. Kaj mia letero estis esp-a. Post kelkaj monatoj, miriĝite mi ricevis de D-ro C. H. Polog el Basel, Svisio, leteron, skribita en „occidental", unu el centoj da lingvoprojektoj, kiuj aperis post esp-o, en kiu li pledas por sia preferata lingvo. Por plifortigi siajn argumentojn li eĉ aldonis tradukon en „occidental" de mia artikoleto kun titolo Nacia Honoro, kiu aperis en la n-o 69-a de Reno.

Tial ke la problemo estas aktuala, ĉar ne malofte jurnaloj raportas pri nove aperintaj lingvoj artefaritaj, mi opinias, ke ni, esp-istoj, devas havi tute klaran komprenon pri ties solvo kaj tiucele la publikigo de mia respondo al D-ro Polog povos eble utili al kelkaj s-anoj. E.L.

Estimata Sinjoro,

Konvenas, ke mi atestu la ricevon de via letero, kaj per kelkaj vortoj konigu al vi mian starpunkton, rilate la demandon pri universala lingvo. Antaŭ 25 jaroj, mi lernis idon, esperantidon kaj havis la okazon legi tekstojn en „occidental". Tiam mi akiris la konvinkon, ke absolute ne eblas atingi samopiniecon pri lingvaj aferoj. Tial en broŝuro kun la titolo „Où en est la question de la langue internationale?" (kiel statas la demando pri internacia lingvo?) mi proponis, ke oni decidu pri alpreno de esp-o aŭ de ido per ludkubeto. . . .

. . Mi jam diris sufiĉe, por ke vi povu kompreni, ke mi opinias senutile pledi por esp-o kontraŭ „occidental". Nur mi rimarkigos al vi, ke via scio je esp-o ne estas senmanka kaj tial vi misargumentas per mencio de „direktisto", „ŝipestro", „malsanulejo". Vi povas mem kontroli en *Plena Vortaro de Esp-o*, ke la vortoj *Direktoro, Kapitano, Hospitalo* troviĝas en la Zamenhofa lingvo. .

Miaopinie, la plej grava kritiko farinda al esp-o k. c. lingvoj artefaritaj estas ilia troa okcidenteco!! — ilia ne sufiĉa artefariteco.

Vi estas okcidentano kaj tial tute nature emas kredi, ke tiu mondparto devas ĉiel esti imitata tra la tuta mondo. Kelkrilate ja tiel estis ĝis la epoko nuna. Sed ŝajnas al mi klare, ke kiam la ĉinoj, la hindoj k.a. popoloj orientaj, estos imitintaj la japanojn, kiuj sukcesis, en 80 jaroj, asimili la okcidentan teknikon, tiam la ĝisnuna rolo de Okcidento estos forpasinta. . . .

. . . . Eĉ se mi opinius, ke „occidental" (kial du c?) estas la ideala solvo de la problemo lingva, tiam mi tamen ne propagandus tiun lingvoprojekton, tial ke ĝi aperis tro malfrue: *oni ne ektrovas dufoje Amerikon.*

Mi ne pretendas, ke esp-o estas absolute perfekta, senmanka, sed ĝi estis mia lingvo hejma en Paris dum 11 jaroj. Klarigcele mi diru, ke tiam mia kunvivantino estis anglino kaj kiel gastojn ni havis sinsekve svedon, hungaron, bulgaron, japanon kaj germanon; ĉi tiu lasta, dum ses jaroj. Tial mi scias laŭsperte, ke esp-o jam de longe ne plu estas nura projekto, kiel via „occidental" kaj centoj da aliaj similaj, sed *viva lingvo*, kiun mi uzadas pli facile ol mia gepatra, kiu estas la franca. Sekve, mia eksperimento persona pruvas nerifuteble, ke la Zamenhofa kreajo lingva perfekte povas solvi la problemon pri tutmonda interkomprenigo. . . .

Meks. Mar. 46.

Bondezire salutas vin E. Lanti.
(El „Renovigo" Mexico).

GEKKENHUIS

In „Je Maintiendrai" van April 1946 lezen we over de U.N.O.:

„. . . . Het gevaar bestaat n.l., dat dit apparaat (bedoeld wordt de U.N.O.) makkelijk door Westerse en in 't bijzonder door Angel-Saksische krachten wordt beheerd en beheerst. Hierbij speelt ook de talenkwestie een rol. Weliswaar zijn er vijf officiële talen (Russisch, Chinees, Spaans, Engels en Frans), maar Frans en Engels zijn de twee officiëel erkende werktalen en daarbij domineert het Engels in sterke en nog steeds toenemende mate. . . ."

—

Uit de „Wereldkroniek" van 9 Maart 1946.

Over de U.N.O.-president Paul Henri Spaak. „De U.N.O.-vergadering werd dus gepresideerd door een man, die . . . . geen woord Engels spreekt, ofschoon hij toch vier jaar lang deel uitmaakte van de, in Londen gevestigde, uitgeweken Belgische regering. Maar Spaak ligt Engels niet bijster goed en aangezien hij geen dilettant wil zijn, spreekt hij het helemaal niet."

EEN GOED GEBRUIK

van Esperanto maakte een onzer leden, door in „De Tempelier" van 6 Juli j.l. de resultaten van zijn „Internationale briefwisseling" onder dit hoofd te publiceren.

In „Esperanto Venkos" het clubblad van onze afd. A'dam 7 en 15 worden de prijzen van levensbenodigdheden in andere landen vermeld aan de hand van correspondentie der leden. De laatste werden aan „de Vakbeweging" toegezonden ter publicatie of ten gebruike.

Een ander lid verkreeg mededelingen uit Denemarken omtrent de salarisschaal aldaar voor bankbedienden, welke hij met het oog op de a.s. onderhandelingen over de salarissen van zijn groep, aan zijn vakbond kon ter hand stellen.

Zó gebruike men Esperanto. Alle wetenswaardigheden door Esperanto-correspondentie verkregen — en ieder onzer legge zich daarop toe — zende men dadelijk naar de redacties der daarvoor in aanmerking komende bladen, zijn of haar vakbond of andere vereniging op bepaald terrein. Men late zich niet teleurstellen als, ook door papierschaarste, men de berichtgeving niet dadelijk ziet opgenomen. Goed documentatie-materiaal wordt wel gebruikt, al hoort men daar niet dadelijk van.

FEESTAVOND VAN HET N.V.V.

K-do J. Preker schrijft:

Tijdens een bijeenkomst in het Concertgebouw te Amsterdam d.d. 3 Juli '46, vanwege het N.V.V.-kongres, voerden drie buitenlandse gasten het woord, een Amerikaan, een Zweed en een vertegenwoordiger van het Spaanse Vakverbond.

Nadat de Amerikaan een vijftal minuten had gesproken, volgde er een donderend applaus. Aangezien er geen vertaling plaats vond, ben ik er van overtuigd, dat het overgrote deel van het publiek niets van de inhoud zal begrepen hebben. De volgende las zijn rede voor in de Zweedse taal en hierbij bleek het duidelijk, dat er nagenoeg niemand één woord van had begrepen. Dit geldt ook voor de redevoering, die in het Spaans werd gehouden. Een matig applaus was dan ook het antwoord. Dergelijke ervaringen moeten het publiek toch wel tot nadenken stemmen. Het wordt werkelijk tijd, dat de grote vakcentrales, die bovendien internationaal verenigd zijn, eens wat meer aandacht besteden aan de oplossing van de talenkwestie en onder haar leden en vooral bestuursleden een intensieve propaganda gaan voeren voor de wereldtaal Esperanto.

Wil men het Socialisme propageren,
Laat men dan ook Esperanto leren!

FIKSO DE LA NEDERLANDA STENOGRAFIO „GROOTE" POR ESPERANTO

Kaŭze de la artikoletoj en L.E. de la pasintaj monatoj, ni ricevis de k-do Roosdorp la informon, ke li jam depost 1939 sin okupas pri la Esperantostenografio, kaj sekve de tio havigis al ni la sistemon por publikigi ĝin.

Konsonantoj: b d f g h j k l m n p r s t kiel en la Nederlanda lingvo
c = la signo por Nederlanda **ch.**
v = la signo por Nederlanda **w.**
z = la signo por Nederlanda **x.**

La cirkumflekso = j-signo, do:
ĉ = **ch** signo + **j**-signo.
ĝ = **g** signo + **j**-signo.
ĵ = **j** signo + **j**-signo (duobla **j**).
ŝ = **s** signo + **j**-signo.
ĥ = duobla **h**-signo (laŭ la fonetiko).

Vokaloj: a e i o u kiel en la Nederlanda lingvo.
a longa aŭ mallonga laŭ la elparolo.
e kaj **o** ĉiam mallongaj.
i ĉiam longa.
Duonvokalo **ŭ** = duobla **u** signo.

Krom stenografia ĝi estas tute fonetika alfabeto. Lasu for la finan **o,** ankaŭ en la pluralo; ne la o de ĉio. La skribo de la sistemo donas tute klarajn vortbildojn. La disvolviĝo de tiu ĉi apliko, kun polemikoj, vi povas trovi en De „Groote" Schrijver (La „Groote" Skribanto), la monata organo de la Federacio por Stenografio „Groote": Jarkolekto 1940 no. 11; 1941 no. 3—8; 1946 no. 1—3.

La interrompo estis kaŭzita de la Germanaj uzurpintoj, kiuj malpermesis la traktadon de iu Esperanta temo.

J. H. Roosdorp,
Waltherlaan 18,
Bussum (Nederlando).

Fondo de F.L.E.-Amikaro

Ekzistas miloj, dekmiloj da homoj, kiuj simpatias al Esperanto kaj plene substrekas niajn ideojn.
Tamen la simpatio ne esprimiĝas en la membronombro nek en la financa povo de la diversaj Esperanto-Asocioj.
Se Esperanto estus ideo kiaj multaj aliaj, kiujn oni povas adepti per simpla enskribiĝo en la organiza registro, se do ne necesus partopreno en Esperanto-kurso, nia membronombro sendube estus multe pli alta. Ni tamen eluzu la simpation kaj precipe donu al ĝi konkretan formon, ĉar tio pligrandigas nian influon kaj eble malfermos por ni pordojn, ĝis nun hermetike ŝlositajn.
Tro ofte ankoraŭ oni konsideras nin malgranda grupeto, kaj ne la reprezentantoj de socia kaj kultura ideo, iom post iom enpenetranta la mondon.
Tial ni priparolis en la Ned. Centra Komitato Esperantista (NCKE) la starigon de Esperanto-Amikaro, kiu konsistu el personoj, kiuj ĝenerale favoras Esperanton kaj pretas pagi malgrandan subtenon. Montriĝis tamen, ke diversaj kutimoj ne favoris komunan aranĝon. Sekve ni decidis, ke ĉiu asocio aranĝu la aferon en propra kadro.
Konforme al tio ni prezentas al vi en interkonsento kun la konsilantaro la fondon de F.L.E.-Amikaro.
La F.L.E.-Amikaro konsistu el personoj, kiuj simpatias al Esperanto kaj pli speciale al la ideoj, de nia laborista asocio. Ili surskribas por tio specialan aliĝilon kaj pagas malgrandan kotizon (mimume f 0.25). Ni fiksis tre malaltan kotizon, ĉar precipe gravas la morala subteno de la nombro kaj finfine, multaj eroj formas grandan aron. La malalta kotizo krome faciligos la varbadon, ĉar tia sumeto ne fortimigos simpatiantojn.
Ĉe la varbado oni atentu kelkajn punktojn.
Aliĝu nur personoj, kiuj atingis la aĝon de 18 jaroj kaj oni surskribu nur unu aliĝilon. Estas cetere pli grave, ke edzo kaj edzino ambaŭ surskribas apartan aliĝilon po f 0.25 ol ke nur la edzo surskribas aliĝilon kun subteno de f 0.50. Tio validas ankaŭ por la aliaj familianoj.

Aliĝiloj.
La aliĝiloj estos tripartaj. La supra kun la subskribo de la simpatianto restu ĉe la sekcio, por ke oni sekvontjare povu reveni por la kotizo por 1947a. La meza parto estos sendata kun la mono al la asocia estraro kaj la malsupra restas kiel kvitanco ĉe la aliĝinto. Ĝeneralaj membroj sendu la supran kaj mezan partojn al la provinca distrikto.
Gekamaradoj, daŭre kaj daŭre ni renkontas homojn, kiuj diras pri Esperanto; „Ja, dat moesten ze op school invoeren! (Jes, tion oni devus enkonduki en la lernejojn). Nun ni prezentas al ili okazon per faro konkretigi sian opinion. *Kaj al vi estos la tasko ilin varbi por nia F.L.E.-Amikaro!*
Baldaŭ vi ricevos la aliĝilojn. En sekvonta L.E. ni esperas jam doni la unuajn rezultojn. Montriĝas, ke estas tre facile varbi simpatiesprimojn, kiel vi povas konstate el la ciferoj kiujn ni mencias sur alia paĝo en nederlandlingva artikolo. La malalta kotizo ne povas esti malhelpo: kontraŭe tiaj simpatiesprimoj multe pli valoras.

UNE HUMANITÉ, UNE LANGUE

is de titel van een goed gedocumenteerde brochure in de Franse taal, geschreven door Simone Glodeau, uitgave van de S.A.T.-Amikaro, 67. av. Gambetta, Paris XX, 48 pag. Prijs 25 fr.
In een aantal hoofdstukjes wordt een overzicht gegeven van de noodzakelijkheid van een universele taal, de eventuele keuze van Engels en Frans behandeld, de verschillende projecten in vroeger tijd, het leven van Zamenhof, de structuur van Esperanto, het Esp. in de practijk en haar opvoedkundige en ideologische waarde.

AL LIMBURGO EN 1947

La kongreso en Alkmaar unuanime akceptis la inviton de la distrikto Limburgo okazigi la venontan kongreson en ĉi tiu plej suda el niaj provincoj. Kaj Limburgo plene meritas viziton.
Eksterlandanoj, aŭdante pri Nederlando, imaĝe vidas kanalojn, ventmuellojn kaj vastajn ebenajojn kun verdaj herbejoj kaj grasaj bovinoj. Nu, Limburgo tiurilate tute ne estas nederlanda. Vane oni serĉus ĉi tie muelilojn kaj kanalojn, kaj ke mankas la ebenajoj multaj turistoj, bicikle traveturante Limburgon, spertis. Ankaŭ la popolo estas alia ol en la nordaj provincoj. Same kiel la pejzaĝo la popolo estas la malplej nederlanda, kvankam la lastajn jarojn multaj ne-Limburganoj venis ĉi tien por labori en la minejoj, spite la protestojn de la pastroj, kiuj preferus puran limburgan popolon, kaj precipe popolon netuŝitan de socialistaj ideoj. Post la sinliberiĝo de Belgio, antaŭ pli ol cent jaroj, Maastricht eĉe bedaŭris, ke ĝi fariĝis nederlanda urbo. Iom post iom tiu Belgiĝemo malaperis, kvankam en la maastrichta dialekto ankoraŭ nun troviĝas multaj francaj vortoj. Vaals, kontraŭe, ĉiam estis pli germana ol nederlanda. Ĝi ja estis antaŭurbo de Aken kaj multaj Vaalsanoj neniam vizitis nederlandan urbon, sed des pli bone konis Germanion. Kaj antaŭ mallonga tempo la Vaalsanoj lernis en la nederlanda lernejo de nederlandaj instruistoj la germanan lingvon, preskaŭ ne povis skribi nederlandan leteron, kaj sentis sin tute Germanoj. Hitler tamen sukcesis forturni la vizaĝojn de la Vaalsanoj for de Germanio kaj al Nederlando.
Antaŭ nelonge staris ankoraŭ en la centro de Heerlen limŝtono kun sur unu flanko la nederlanda blazono kaj sur la alia aŭstria. En 1714 fariĝis Belgio aŭistria kaj restis tia ĝis la francaj revoluciuloj invadis Belgion. Limburgo estas entute bela ekzemplo, ke limoj estas nenaturaj. Ĉar la antaŭa duklando Limburgo dividiĝis en tri partoj, el kiuj unu apartenas al Belgio, unu al Germanio kaj unu al Nederlando.
Pro la veno de la minindustrio, fariĝis la landa sud-Limburgo prospera industri-centro, en la nuna tempo la plej grava en nia lando, ĉar nur pe la produktado de karbo aliaj industrioj estas eblaj.
Sed vi mem venu al Limburgo en 1947 kaj vi tiom vidos kaj admiros, ke vi certe ne bedaŭros vian venon. Limburgano.

PROPAGANDA-AANBIEDING.

Uit onze voorraad kunnen wij de volgende zeer doelmatige brochures enz. voor verlaagde prijs beschikbaar stellen voor de komende propaganda:

De vorderingen van het Esperanto	3	cent
Esperanto juist nu	3	„
Raambiljet	10	„
Ook beschikken wij nog over een voorraad van Esperanto op de school	1	„

Een supplement op Wat de A-candidaat van de geschiedenis van Esperanto moet weten, van W. F. Kruit, leveren wij u tegen toezending van 5-cents postzegel.

EL DANIO.
Karaj gekamaradoj.
Dum mia vizito en via lando, mi ricevis diversajn komisiojn de pluraj gek-doj.
Por plenumi tiujn mi komprenebIe bezonis iom da tempo, sed nun mi plenumis la plej gravajn el ili. Almenaŭ mi jam de longe sendis la librojn kaj alian, kian mi ricevis por transdoni al danaj gekorespondantoj.
Ĉiuj anoj de F.L.E. ricevu mian koran dankon pro la neforgeseblaj tagoj ĉe vi, ili estas la plej gravaj el tiuj, kiujn mi spertis.
Saluton via Holger Hansen.

KONSTRUŜTONOJ

PRI INFORMADO.
Legante kion oni rakontas pri ni en eksterlandaj gazetoj ni kelkfoje vole-ne-vole devas froti niajn okulojn. Ĉu ni estas dormantaj aŭ ĉu la ĵurnalistoj informas siajn legantojn intence malĝuste? Ĉar ni certe ne dormas, ni preskaŭ devas kredi, ke por certa speco de informistoj ne valoras la objektiveco, sed nur la sensacieco. Tiel antaŭ nelonge iu amerika ĵurnalo skribis, ke la nederlanda popolo estas tre kontenta sub la regado de la reĝino kaj ke en nia lando la libera ekonomio kaj la bridita ekonomio harmonias inter si. Pri la unua aserto ni povas levi la ŝultrojn, ĉiu havu pri ĝi sian propran juĝon, tio estas afero pli de la sento ol de la saĝo Sed la dua aserto estas ne malpli ol mensogo. Ĝi estas same naiva kiel la ankoraŭ ne malnova onidiro, ke ĉiuj nederlandanoj iras per lignaj ŝuoj.
Ĉiu mem povas trovi malĝustajn kaj malverajn eldirojn pri nia lando en alinaciaj gazetoj aŭ eĉ en korespondado kun eksterlandanoj. Antaŭ kelkaj tagoj mi ricevis petleteron el Germanio en kiu la korespondanto skribis, ke ni certe povas havigi al li nutrajpaketon, ĉar en nia lando nutrajo abundas kaj ni ja estas riĉaj. Legante tion, mi ĝemis. Se tio estus nur vera! Ĉi-rilate la Esperantistoj havas belan taskon. Ili povas per sia tutmonda lingvo informi la eksterlandon kaj ili do faru tion, sed nepre informu la mondon ĝuste! H. Sch.

TRA LA ESPERANTO GAZETARO

Internacia Kulturo, organo de la Bulgara Esperanto-Asocio atestas pri vigla Esperanto-vivo en Bulgario, kaj pri multpromesa entuziasmo, naskita en la liberiĝo post la militaj doloroj kaj antaŭmilita kontraŭemo al subpremo de la tiama reĝimo.

Svenska Esperanto-Tidningen, La Espero, organo de la Svenska Esperanto-Federacio. Varia enhavo, plaĉe redaktita. Raportas pri vivanta movado sukcese trairinta la malfacilajn militjarojn. Adreso: Postfack 19071, Stockholm 19, Svedio.

Pacifismo, oficiala informilo de la „Internacia Ligo de Esperantistaj Pacifistoj". Adreso: R. Melo, 4 st. J. C. Tissot, St. Etienne, Francio.

La organo de la Laborista Esperanto-Kunularo **Per Unu Voĉo**, en Sud-Afriko, donas bonajn kaj klarajn artikolojn pri la situacio en Sud-Afriko de la laboristoj kaj indiĝenoj. La raportado el la tiea gazetaro estas tre instrua; la redaktado lerta. Kun intereso oni legas ĝin kaj.... ekkonas la landon kaj ĝiajn morojn. Cetere diversa enhavo: literaturo, scienca kaj aktuala. Bonega promeso de la tiea juna laborista Esperantomovado. Adreso: Poŝtkesto 7356, Johannesburg, Sud-Afriko.

La Verda Flamo, oficiala organo de Maroka Esperanto-Asocio. Varia artikolaro, instrua, distra kaj informa. Atestas pri serioza laborado por la esperanto-movado. Adreso: 5, rue Savorgnan de Brazza, Casablanca, Maroko.

Eksterlandajn gazetojn interŝanĝe sendu al la redakcio de L.E., Middenweg 226, Amsterdam (O.), Nederlando.

★ S.A.T.-KOLONO

Dum relative longa tempo ne aperis en L.E. la S.A.T.-kolono, per kiu ni celadis pligrandiĝi ĉe la F.L.E.-anoj la komprenon kaj la interesiĝon pri la lab. esperantismo ĝenerale kaj pri S.A.T. aparte. Tiu propagando ne restis senefika; la interesiĝo ĉe la F.L.E.-anoj pri la Esperanto-movado trans niaj landlimoj daŭre kreskis, kaj la deziro aparteni al tiu movado montriĝas per la pli ol mil membroj, kiujn S.A.T. nun havas en Nederlando. Tiu milo sendube formas la bastionon en nia landa asocio; estas ja ili, kiuj estas la pli malpli „ĝismedolaj" esperantistoj, kiuj ne *povas* forlasi nian movadon, ĉar por ili la movado estas parto de ilia vivo. La baldaŭan restarigon de nia F.L.E. post la milito, ni ĉefe dankas al tiaj membroj, la amatoroj grandparte ne revenis. Niaj pli ol mil membroj pruvas, ke S.A.T. ne multe malgajnis pro tiu dizertado. Ili pruvas, ke la *kvalito* de nia F.L.E. membraro certe estas pli alta ol antaŭ la milito, kiam ni havis preskaŭ 5000 membrojn. Neparolante pri la kelkaj k-doj, kiuj pro principaj motivoj restis ekster la vicoj de S.A.T., ni aŭdacas aserti, ke la pli ol mil membroj de F.L.E., kiuj ankoraŭ ne aliĝis al S.A.T., formas la pli malfortan parton de nia por-esperanta asocio simple pro tio, ke ili ankoraŭ ne konscias pri la esenca karaktero de la esperanto-movado, la *internacia per*-movado. Per la konsciigo de tiuj membroj ni ne nur utilas al S.A.T., sed ankaŭ al F.L.E. Tial ni devas daŭrigi nian agadon komprenigi al tiuj duon-esperantistoj, ke la plena esperanto-movado povas esti nur la *tutmonda* movado kaj ke la praktikado de la lingvo superas ĉion alian. Sen organizo ne povas ekzisti movado. Tial ni devas ĝin subteni.

S.A.T. havas en Nederlando pli ol mil membroj. Ĝojiga rezultato! Sed ni ne estas jam pretaj. La dua milo povas kaj devas esti varbata! Ne nur favore al S.A.T., sed ankaŭ por certigi la kreskadon de F.L.E. Necesas, ke ĉiu S.A.T.-ano helpu la sekcian peranton ĉe tiu varbado.

Tiuj, kiuj nun aliĝas, pagas nur 1.50 gld. kiel kotizon ĝis la fino de ĉi jaro. Ĉion oni sendu al k-do van Essen, Floretstr. 10, Rotterdam-Z. Kaj nun: eklaboru! B. Wels.

—

DEZIRAS KORESPONDI:

Junaj gimnazianoj kun junularo el ĉiuj landoj. Adr.: Gimnazio de Z. Petkowska, Lodz, ul. Wolczanska 55, Polio.

Anoj de la Sutton Esp. Klubo, 3 Hillcroome Road, Sutton, Surrey, Anglio.

14 entuziasmuloj: skribu al Frank Netrval, 16 Leamington Road, Blackburn, Anglio.

EL ESPERO KATOLIKA

Inter la katolikaj Esperantistoj ekzekutitaj de la Nazi-tiranoj estis Pastro Metzger kaj Prof Walter Knopf. Nazi-juĝejoj kondamnis ilin je morto pro „perfido". Pastro Metzger estis ekzekutita la 17an de Aprilo 1944 kaj Prof. Knopf jam en aŭtuno 1939. Pastro Metzger fariĝis Esperantisto antaŭ la unua mondmilito. Li estis unu el la ĉefaj fondantoj de „Internacia katolika". Prof. W. Knopf estis en 1919 fondinto de la kat. Esp. societo „Frateco" en Beuthen, urbo proksima al Polio. Li forte kontraŭbatalis la Hitler-movadon.
Pastro Lucjan Kukulka, fervore esperantisto, kiu kiel profesoro dé la ŝtata gimnazio en Bydgoszcy (Polio), instruis Esperanton al siaj lernantoj, same estis arestita de la „gestapo". Dum kelkaj monatoj kruele turmentitaj li en 1939 mortis.

—

MORTIS KARL MINOR (L.K.)

La 22an de marto mortis en Germanio Karl Minor, interpretisto de la Militista Registaro. Li estas konata i.a. kiel tradukinto de „Natan la Saĝulo" kaj „Homoj en milito". Li gvidis lingvan angulon en Sennaciulo. La esp. movado perdis fervoran kaj sindoneman kunlaboranton. (The Worker Esperantist).

ALG. NED. ESP. EXAMEN COMM.

Uitslagen der Esperanto examens.

Amsterdam, 30-5-1946.

Aangemeld voor B 6 candidaten, opgekomen 5, geslaagd 3: G. Brugman en J. v. Munster te Amsterdam, A. M. Lommerse te Hillegom.

Aangemeld voor examen A 43 candidaten, opgekomen 40, geslaagd 29: J. R. Breek, E. v. d. Broek, G. Broer, A. Gloudie, J. J. Hagedoorn, A. Huisman, H. M. Janszen, D. Jongeleen, H. Kalf, J. M. Klaassen, J. Koeman-Geerlings, C. Kolls, M. Lamfers-Prins, J. E. v. Lier, N. Nientker, G. Scheffel, H. H. Tjerks en Th. Waardenburg, allen te Amsterdam, N Bakker te Bergen (N.H.), M. Cohen en J. S. Veen te Haarlem, D. Bakker en G. v. d. Molen te Heiloo, J. J. Appelman te Hem (N.H.), J. Oostveen te Sassenheim, T. Vrielink te Schagerbrug (N.H.) en W. J. H. Derks te Tilburg.

Leeuwarden, 30-5-1946.

Aangemeld voor examen B, 3 candidaten, opgekomen 3, geslaagd 2: C. W. v. Altena te Groningen en J. v. d. Meulen te Sneek.
Aangemeld voor examen A, 23 candidaten, opgekomen 18, geslaagd 12: J. U. Venema te Dantumawoude, E. Thoma te Groningen, G. T. Kingma te Hengelo (O.), H. S. Weitering te Huizum, A. A. Drent, J. Dijkstra, B. Goedemoed, E R. Havinga, G. E. H. J. Hotkamp, F. H. Kat, IJ. M. Komrij en P. Toornstra, allen te Leeuwarden.

Rotterdam, 30-5-1946.

Aangemeld voor examen B, 2 candidaten, opgekomen 1, geslaagd 1: J. M. Krul te Schiedam.

Aangemeld voor examen A, 30 candidaten, opgekomen 29, geslaagd 21: N. de Jong, A. v. Staveren, G. v. d. Wal en J. I. v. d. Wal-v. Straaten te Den Haag, L. F. H. B. v. Meegersen, A. Schouten en F. S. Vermeulen te Gouda, G. v. d. Lecq te Reeuwijk, J. Baks, M. A. Blok, A. Bouwer, J. Geurtz, W. Geurtz, W. Kervezee, A. Kley, L. Pelgrim, A. Plaizier, N. Volegraaf-Holl en Ch. Worms, allen te Rotterdam, A. v. Luipen te Schiedam en J. J. Sluis te Vlaardingen.

Tijdens dit examen huldigde de voorzitter den 2000sten candidaat, en overhandigde hem een voor deze gelegenheid geschreven oorkonde, benevens een boekwerkje.

MEMORTABULO H. J. BULTHUIS.

En Aprilo 1945, kelkajn tagojn antaŭ la liberigo de Nederlando, mortis en Noordbroek, forgesita vilaĝo en la provinco Groningen, unu el la plej malnovaj pioniroj de Esperanto en Nederlando, S-ro H. J. Bulthuis. De la plej fruaj tagoj de la Esperantista vivo en nia lando ĝis sia morto li senlace okupis sin pri la internacia lingvo, tradukante, verkante kaj prizorgante la administradon de longa serio da Esperantaj ekzamenoj.
Ĉu ne multaj Esperantistoj, kiuj ĝuis pro la legado de liaj verkoj kaj admiris la abundan riĉecon de lia fantazio, aŭ kies diplomojn li prizorgis kaj subskribis, deziros honori lian memoron per starigo de modesta monumento sur lia tombo en la malproksima nordo?
La filo de S-ro Bulthuis, la konata pentristo kaj skulptisto Piet Bulthuis, jus modlis belan memortabulon kun la bildo de sia patro kaj randskriba devizo, kiu trafe karakterizas nian diligentan kaj modestan pioniron: „Labori, pensi kaj lerni estas vivi".
Sed la fandigo de tiu tabulo en bronzo kostas monon.
Pro tio la subskribintoj, nederlandaj membroj de la Lingva Komitato, en kies laboroj ankaŭ S-ro Bulthuis partoprenis dum multaj jaroj, invitas la nederlandajn samideanojn sendi al ili siajn kontribuojn por tiu celo.

P. Heilker,
Ir. J. R. G. Isbrucker,
Fr. Wigbertus v. Zon.

Adreso por monsendoj: Ir. J. R. G. Isbrucker, Oostduinlaan 32, Den Haag, ĝirokonto N-ro 10866.

Nederlandse Vereniging van Blinde Esperantisten „Nosobe".

Voor de oorlog bloeide de Esperanto-beweging in de kringen der blinden en kenden betrekkelijk velen onder hen de internationale taal. Geen wonder, want juist Esperanto maakt het hun mogelijk couranten, tijdschriften en boeken in Brailleschrift uit te geven en om contact te krijgen met hun lotgenoten van over de grenzen. Ook in ons land, binnen het kader onzer vereniging, bestond een levendige activiteit, mede dank zij de financiële hulp, die wij welwillend van vrienden en belangstellenden in ons werk mochten ontvangen.
Wij staan thans voor de taak weder op te bouwen wat verloren ging, een taak, die we reeds met vertrouwen en energie zijn begonnen, zodat binnenkort zowel in ons land als vanuit Zweden de eerste periodieken in Braille weer zullen verschijnen. Maar om te kunnen voortzetten is er geld nodig, veel geld, dat bij lange na niet alleen door onze leden kan worden opgebracht. Het is daarom, dat we een dringend beroep doen op allen, die sympathie en interesse hebben voor ons werk, ons daadwerkelijk te steunen. In de eerste plaats richten wij ons tot onze donateurs van voorheen met het verzoek, ons hun jaarlijkse bijdrage wederom te doen toekomen.
En voorts richten wij ons tot allen, die met ons streven accoord gaan, om ons te steunen door donateur van onze organisatie te worden (jaarlijkse bijdrage minstens ƒ 2.50) of ons met een gift te helpen.
Zoals voorheen hopen wij in de toekomst onze begunstigers weer met ons werk op de hoogte te houden.

R. Israëls.
I. A. de Vos, Secretaris,
Herlaerstraat 24a, Rotterdam.
P. v. d. Wel, Penningmeester,
Jan de Weertstraat 49, Den Haag.
Gironummer 194703.

BESTUURS MEDEDELINGEN

Propaganda-Congres in Utrecht op Zaterdag 7 September a.s.
Het congres-comité is samengesteld als volgt: E.A.Koot, Joh. de Meesterstraat 12, Utrecht, voorz.; H. A. v. Dijk, Poelhekkestr. 3, Utrecht, secr.; J. Moll, Begijnekade 2, Utrecht, penningm.; W. Geitenbeek, Kritzingerlaan 60, Zeist, Alg. zaken.
Er wordt een ere-comité gevormd, waarin 4 vooraanstaande personen zitting hebben en een comité van aanbeveling van pl.m. 40 personen. Prof. Waringhien (Frankrijk) behandelt: „De taalkundige waarde van Esperanto". Zijn rede zal in Esperanto worden uitgesproken en vertaald.
Ds. F. A. Hofman, Leeuwarden, zal als spreker voor de N.C.E.V. optreden, over „De bruikbaarheid van Esperanto voor Christenen".
Met enige andere sprekers wordt nog overleg gepleegd.
De Vara heeft toegezegd een reportage te verzorgen.
De genodigden ontvangen een envelop met onze geschriften.
Toegangskaarten voor het congres moeten besteld worden bij de deelnemende organisaties, dus voor onze leden (bij voorkeur via de afdeling) bij ons secr., Postbus 8002, A'dam (W.).

Radio-uitzending.

Op 3 Aug. a.s. spreekt voor de VARA van 4—4.15 uur, Mr. A. J. Kalma, lid van het N.C.K.E., onderwerp:
Esperanto, een eis van de nieuwe tijd.

De Libro-Servo

is van 5—10 Augustus wegens vacantie gesloten.

Propaganda.

In het begin Juli gehouden congres van het N.V.V. vonden de ca. 300 afgevaardigden op hun plaats een exemplaar van L.E. van Juli '46 en onze brochures, benevens een circulaire, waarin wij ons tot hun richtten.

Strooibiljetten.

220.000 van onze „verkiezingsstrooibiljetjes" werden besteld. Voor de groene maand komt een nieuw „flugfolio" uit, bij bestelling van voldoende aantallen met adres van de afd. Men bestelle vroegtijdig.

F.L.E. Amikaro.

Aan alle afdelingen en districten zijn de „aliĝiloj" voor de F.L.E.-Amikaro verzonden. Indien het aantal niet toereikend of niet ontvangen is, vrage men zo spoedig mogelijk aan.

Een Nieuwe Afdeling

werd opgericht in Nieuwe Niedorp. Secr. k-do Olie, Langereis A 71.

Organiza Kongreskomitato.

La sepan de Julio okazis en Maastricht distriktkunveno, en kiu estis elektata la O.K.K. por la venonta kongreso en Heerlen.
Oni elektis la jenajn ĝekdojn.
J. Sterken, Vorstenstr. 60, Heerlen, Prez.; H. Hartman, Maastrichterlaan 39, Waubach, Kas.; J. v. Woensel, Spoorstraat 9, Nuth, Administranto; k-dinon H. de Lange—v. Woensel, Spoorstraat 9, Nuth, Sekr.; k-don L. Zijlstra, Schandelermolenweg 5, Heerlen, Protokolanto.

Contributiefacturen.

Met betrekking tot de gezonden contributiefacturen ontving ik verschillende brieven. Hieromtrent zij het volgende opgemerkt.
Voor de bonds-administratie is het nodig, contributiefacturen te maken en voor de afd. penningmeesters is het gemakkelijk, te weten welke contributie zij te betalen hebben. Op die wijze worden abuizen voorkomen.
Door gebrek aan tijd heb ik de contributiefacturen voor de 2 eerste kwartalen 1946 tegelijk gemaakt en verzonden. Inmiddels hadden verschillende afdelingen reeds betaald. Maar is het feit, dat men een factuur ontvangt voor een bedrag dat reeds betaald is, een reden om onmiddellijk naar de pen te grijpen en een verwijtende brief te schrijven?
De zaak is dus, dat iedere afd. penningmeester een contributiefactuur ontvangt, ongeacht of de contributie inmiddels betaald is of niet. Deze facturen zijn dus niet te beschouwen als een verkapt verwijt of aanmaning, maar zijn eenvoudig een administratieve noodzakelijkheid. J.P.

Betaling contributie.

De afd. penningmeesters worden er op gewezen, dat van 1 Juli af de contributies geïnd worden door de penningmeesters van de **provinciale** districten, die op hun beurt het verschuldigde bedrag aan den bondspenningmeester en de plaatselijke districten afdragen.

Betalingen per giro.

De rekeningnummers van onze bond en Libro-Servo zijn:
Bond. Postgiro 331133, Gem. Giro Amsterdam F 930, nog ten name Fed. v. Arbeiders-Esperantisten, Amsterdam-W.
Libro-Servo. Postgiro 111278, ten name Libro-Servo v. d. Federatie v. Arbeiders-Esperantisten, adres als voren.

Statistiek.

Vele afdelingen hebben ons nog steeds de statistieklijsten niet toegezonden. Mogen we erop rekenen, dat de achterblijvers nu spoedig tot verzending overgaan?

STATISTIKO PRI LA KURSOJ.

Sezono 1945a—1946a.

Nur 46 sekcioj el la 83 respondis nian demandaron. El Amsterdam nur 7 sekcioj, el Rotterdam nur 1. Krom tio respondis al la demando pri eventualaj sugestoj nur 14 el la 46 sekcioj, ensendintaj la statistiklistojn. Tiamaniere ni neniam povos akiri ĝustan superrigardon pri la aktiveco en nia Asocio. Ni esperu, ke oni estontece pli akurate agu en tio. Jen sekvas la ciferoj.

Aranĝitaj kursoj:

		Nombro da kursanoj			
	Kursoj	Komenco	Januaro	Aprilo	Perdo
Por Plenkreskuloj:					
Komencaj kursoj	56	981	631	450	531
Daŭrigaj kursoj	21	179	156	126	53
A-diplomo	9	66	53	47	19
B-diplomo	4	26	21	19	7
Por Infanoj					
Komencaj kursoj	5	159	111	88	71
Kursoj gviditaj por aliaj instancoj	10	113	77	71	42
Entute	109	1524	1049	801	723

Okazis 5 kursoj en kunlaboro kun membroj de la N.C.K.E., 2 kursoj en la kadro de la A.J.C. kaj 2 kun J.V.O. Krome niaj membroj gvidis kursojn por E.V.C., 1; Kvartalunuiĝo, 1; iu Vlamgrupo, 1; A.N.G.O.B., 1.
Kursmono estis; Amsterdam, f 7.50; Rotterdam, f 3.50; Hago f 10.—; Andijk senpage: La plimulto enkasigis la monon semajne. Nur unu postulis la tutan sumon en 5 semajnoj. La kursoj okazis en; lernejoj, 22; luitaj salonoj, 79; ĉe membroj hejme, 8. Kaŭzoj de la malkresko estis laŭ la listoj; Malvarmo, dancado kaj tempomanko. Sep sekcioj deziris uzi „Nian Lernolibron", 3 elektis „La Komencanton". Estis tamen ankaŭ kiuj opiniis L.K. tro konciza, alia diris „ne sufiĉe facila". Unu deziris pli amuzon ol gramatiko. Alia volas eksperimenti per la nova lernolibro de de Bruin.
En la 43 sekcioj, kiuj respondis la demandliston estas 68 membroj kun B-diplomo, 318 membroj kun A-diplomo kaj entute 68 junuloj inter 17 kaj 25 jaroj.
Ĉar ni ne posedas la informojn de ĉiuj, ni ne povas tiri el ĉi supraj ciferoj nian konkludon. Sed unu konkludo tuj estas videbla, nome ke ni devas trovi rimedojn por teni la kursanojn en niaj kursoj fdv.

ATENTO POR LA VERDA KABARETO.

Mi estas fama persono. Mi jus tion sciiĝis. Kaj fiera pro tio mi ne povas ne anonci ĉi novajon. Ĉu mi ŝercas? Estas tiel, tamen kulpas pri mia malseriozaĵo la „Verda Kabareto"!
Ĝi ludis en Amsterdama sekcio kaj amuzis la, bedaŭrinde ne plenan, salonon. Mi ne recenzos la ludon. Tion mi ne rajtas, ĉar la kunlaborantoj faris sian eblon kaj mi estas konvikita, ke en bonaranĝata festa kunveno, iliaj prezentaĵoj tre efike gajigos la sferon. Ni faru iom da reklamo por la plej juna ido en nia movado de seriozuloj. La „Verda Kabareto" tion indas.
Sed por ke ĝi floru, necesas invitoj, kiuj donas okazon por studi kaj pligrandigi la kunlaborantaron.
La prezentado de la diversaj originalaĵoj, simplaj sed tial despli ĝuindaj, okazas en Esperanto klare parolata, por ĉiuj kompreneblaj.
Vi do invitu la „Verdan Kabareton" sed nur kiam vi estas certa pri plena salon(et)o!
Adreso:
Dick Veen, Pieter v. d. Doesstraat 98², Amsterdam (W.).

EL LA DISTRIKTOJ

DISTR. AMSTERDAM.

Sekr.: Kijkduinstraat 103.

La 25an de Aŭgusto okazos en kunlaboro de k-do van Rhee el Weesp ekskurso al Weesp kaj Muiderslot. Ni esperas ke almenaŭ tiom da partoprenontoj anoncos sin kiom por la ekskurso al Volendam. Vi do disponu tiun daton por Weesp!
Cetere mi petas al la sekciaj sekretarioj, sendi al mi liston de la gemembroj enhavantan la nomojn, adresojn, profesiojn, kiajn diplomojn ili posedas kaj funkcion en nia movado. Tiel ni havos bonan kartotekon.
H. J. Veldman.

DISTR. OVERIJSSEL.

Geraniumstraat 5, Zwolle.

In de op 14 Juli te Almelo gehouden jaarvergadering werd het bestuur samengesteld als volgt: O. Brandsma (Zwolle), voorzitter, tevens lid van de bondsraad; A. ter Braak, secretaresse; H. Julsing (Hengelo), penningmeester; C. Hogenbirk (Almelo), H. Timmer (Deventer) en H. v. d. Pieterman (Enschede).

DISTR. ROTTERDAM.

Sekr.: Floretstraat 10.

Al Krimpen!

La 18an de aŭgusto la R-dama Distrikto ŝipveturos al Krimpen a/d Lek por tie esti la gasto de la tiea sekcio. Kolektiĝo je la 9.30 Oosterkade apud stacio Maas. Ĉiu partoprenu, ankaŭ la regionaj sekcioj. Ni havas programon por ĉia vetero. Ne forgesu vian naĝveston.

DISTR. UTRECHT.

Sekr.: Burg. Patijnlaan 158, Zeist.

La 1an kaj 2an de junio, ni estis la gastoj de la Amersfoorta sekcio.
Estas bedaŭrinde, ke ne pli da Distriktaj anoj partoprenis. Ni dankas niajn Amersfoortajn k-dojn pro la agrabla semajnfino!
La 30an de junio, invitita de la ĝen. membro k-do W. v. Hees, ni vizitis Rhenen.
Estis agrabla tago pro kiu ni dankas al k-do W. van Hees kaj al la „Ned. Buurtspoorweg Maatschappij" pro la rezervita vagono.
J. Koster.

EL LA SEKCIOJ

SEKCIO AMSTERDAM XIII „LIBERIGA STELO".

Sekr.: Westlandgracht 145 III.

La 20an de junio ni festis la unujara ekzistadon de nia sekcio post la milito kaj de nia 3a jarkvino. La salono estis preskaŭ tutplena kaj la programo tre amuza, precipe pri la ludado de la muzikgrupo „Verdaj Steloj".
Ni intencas aranĝi ekspozicion en septembro. Ĉiuj kolektu materialon kiel kovertojn, leterojn de viaj korespondantoj, poŝtmarkojn k.t.p. kaj transdonu al la estraro. Kunlaboru, por ke la propagando en nia kvartalo fariĝu granda sukceso.
J. Hennekey.

SEKCIO DEURNE-ANTVERPENO. „ANTAŬEN".

La 12an de julio ni priparolis la farotan laboron. Ni organizos amuzvesperon en kunlaboro de „Arbeidersopvoeding" la 31an de aŭgusto. Ni invitos ĉiujn Antwerpenajn Esp. grupojn. La eniro estos senpaga. Ĉiuj esperantistoj kaj simpatiantoj estos bonvenaj. La 7an kaj 8an de septembro ni havos esp. ekspozicion, ankaŭ en kunlaboro de „Arbeidersopvoeding". La 7an solena malfermo je la tria posttagmeze, la 8an, dimanĉe, vizitebla la tutan tagon. Pli da novajoj oni legos en la „De Volksgazet" aŭ „De Vuurtoren" en Antwepeno. La du festoj okazos en nia partisalono „Den Hertog", Herenthalsebaan 251, Deurne (je la halto de tramo 24 kaj 42).
sekr. J. Cautaert.

SEKCIO EINDHOVEN „LUMEN".

Post longa dubo, ni nun oficiale sciiĝis, ke nia aktiva membro:
J. W. Jonker, je la 15a de Novembro 1944 estas mortpafita de la faŝistoj.

SEKCIO GOUDA.

„Konkorde Antaŭen".

La 3an de julio okazis nia jarkunveno. K-do A. d. Vries anstataŭas k-don B. Terlouw en la estraro. K-do Terlouw intencas refondi la sekcion en Gouderak.
La estraro nun konsistas el la jenaj k-doj: J. Z. Hordijk, prez.; P. Roos, sekr., Wilhelminastraat 3; P. v. d. Star, kas.; W. v. Heeren, libroservanto kaj A. d. Vries, asesoro. Ni priparolis la propagandon dum la verda monato kiu certe fariĝos sukceso, kiam ĉiuj anoj partoprenos. La 23an de junio k-do A. v. Haren asocia estrarano el Amsterdam paroladis por nia sekcio pri la diferenco inter federacia kaj centraliza formo. La parolado kaj la vizitado estis bonegaj.
La konversaciaj vesperoj ne okazos dum la monato Aŭgusto, ĉar tiam ni ne rajtos uzi la lernejon. La sekretario P. Roos.

SEKCIO GRONINGEN.

Sekr.: Grunostraat 8.

Niaj konversacivesperoj estas allogaj dum la lasta tempo. La vizitado estas kontentiga, tamen forrestas ankoraŭ multaj geanoj. Al tiuj mi forte instigas foje veni en „Het Buurthuis". Ili certe ne bedaŭros tion.
Ni komencas la vesperon per prelego, rakonto aŭ pritraktado de la gramatiko. Poste agrabla konversacio. Unufoje ĉiumonate speciala allogajo, lotumo de unu aŭ du bonaj libroj. Vizitu do regule la konversacivesperojn kaj ne forgesu kunporti „Ni Kantu". Kiu volas prezenti ion en la klubvesperoj anoncu tion al la sekretario. Ni penas aranĝi la klubvesperojn tiom eble plej allogaj, sed ne povas fari tion sen via kunlaboro. Do ĉiu kunlaboru laŭpove.
Por ĉio, kio rilatas al „La Progresanto" vi turnu vin al k-do R. v. Kempen, Oliemuldersweg 166.

SEKCIO HAARLEM.

Nassaustraat 12 rood.

La 5an de julio ni kunvenis en „Cultura". Ĉar en nia rondo venis du svedoj nome fino kaj s-ro Hendrikson ni invitis ankaŭ la neŭtralulojn kaj la katolikojn. Ni konstatis, ke la paroladoj de nia prezidanto, s-ro H. kaj fino H., same kiel la teatrajo, kiun ni prezentis kaj le deklamo de k-do S. tre plaĉis. Agrablan vesperon ni havis. Gek-doj, venontan fojon, vi ĉiuj venu! G. Gerlofs.

SEKCIO HAGO.

Subsekcio „Zuiderpark", Larensestr. 56.

Jam de longe ni ĉiujaŭde konversacias en ĉi supra adreso, sed nur malmultaj anoj regule venis. Estonte ni komunikos nian programon monate en H. I., espereble tiam pluraj anoj ĉeestos. Doco.

SEKCIO ROTTERDAM II.

Sekr.: Lange Geer 28.

Nekrologo.

La 23an de junio mortis post sufiĉe longa malsano, nia plej maljuna ano, k-do Christiaan van der Lugt, Maarland 47, R'dam-Z. en la aĝo de 75 jaroj. Ni perdis en li ne nur simplan anon sed ankaŭ agrablan homon, kiu ĉiam fidele vizitis niajn konversaciajn vesperojn.

SEKCIO SCHAGEN.

Sekr.: D 38, Barsingerhorn.

La 16an de Junio ni jarkunvenis. La financa parto estas tre kontentiga. La rezultoj de la kursoj en kelkaj vilaĝoj estas diversaj. En Terdiek ni povas fondi novan sekcion kaj en Lutjewinkel ni formis infangrupon, sub gvido de nia k-do Rienks.
La estraro konsistas el k-doj C. Joon, prez.; C. Vos, sekret.; A. Winkel, kasisto; J. Winkel, libroserv. kaj; J. Jonker asesoro.
C. Vos.

SEKCIO UTRECHT „FRATECO".

Sekr.: Jan Haringstraat 1 bis.

La 20an de Junio nia estraro kunvenis. Unue nia prez. k-do van Dijk bonvenigis k-don Knip, kiu feliĉe revenis en nia mezo. Ĉar lia funkcio estis por li konservita, li nun ree akceptis ĝin. La adreso de la sekretario do nun estas k-do Knip, Jan Haringstraat 1 bis, Utrecht. Cetere ni pritraktis la inviton de la diversaj Esp. grupoj al kunlaboro.
K-doj Knip kaj van Dijk estas komisiitaj viziti la komunan kunvenon.
P. Havers.

EL LA NEŬTRALA MOVADO:

La XI-a Kongreso de Flandra Ligo Esperantista en sia ĝenerala kunveno de la 9-a de junio 1946-a.
1º esprimas la deziron ke la neŭtralaj internaciaj Esperanto-Asocioj senprokraste kaj en reciproka toleremo pristudu la eventualan reunuiĝon de la neŭtrala internacia Esperanto-Movado;
2º esprimas la esperon, ke tiu de ĉiuj sopirata unueco efektiviĝos plejlaste okaze de la unua postmilita Universla Kongreso;
3º instigas ĉiujn internaciajn Esperanto-Asociojn, neŭtralajn aŭ ne-neŭtralajn, pristudi senprokraste la starigon de tutmonda Esperanto-instanco kiu reprezentus ĉiujn esperantistojn senescepte.
Nome de la estaro
Dro T. van Gindertaelen, prez.
Leopoldstraat 95-E, Mechelen (Belg.).

Libertempo.

Kiu havas aŭ scias por geedzoj kun 2 infanetoj (2½ kaj 8 jaraj) lokon, por laboristo pagebla, por pasiĝi 14 tagan libertempon? Skribu tuj al k-do B. C. Rasenberg, Quintstraat 7 d, Rotterdam (Zuid).

Deziras korespondi:

Junaj gimnazianoj kun junularo el ĉiuj landoj. Adr.: Gimnazio de Z. Petkowska, Lodz, ul. Wolczanska 55, Polio.
Anoj de la Sutton Esp. Klubo, 3 Hillcroome Road, Sutton, Surrey, Anglio.
14 entuziasmuloj: skribu al Frank Netrval, 16 Leamington Road, Blackburn, Anglio.

Letervespero aranĝas:

Je 15 Sept. '46 la centro „Stelo", adr. Dro. J. Miguel Reyes, Tartagal (Salta), Argentinië.

Gekdoj el Holando!

Bonvolu sendi salutkartojn (bilde) al grupo de 24 gejunuloj, por pruvi ke Esperanto vivas en la mondo.
Adreso: Raimund Leber, Wiener Neŭstadt, Pottendorfstr. 121/14, Aŭstrio.

Alvoko.

Petu de Budapesta Turisma Oficejo, Budapast V, Deák Ferencu U, kajeron pri ruinigita Budapest, en Esperanto (ĝis nun aperis angle, france kaj germane).

Foto Sat-kongreso.

K-do R. Rigter, Goudsbloemstraat 4, Zwolle ricevis de anglino Rose Waters foton de ŝi kun 4 kdoj (instruistoj?) ĉe fontano, farita dum la SAT-kongreso en Kopenhago. La adreson de la 4 personoj ne plu posedas nomita K-dino. Tial ne eblis sendi la foton.